

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
Management of the Student Support System Schools under the Buriram Secondary
Education Service Area Office

ชาญวุฒิ นิโรรัมย์

Chanwut Niroram

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College, Thailand

E-mail ; t.chanwut1978@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-9354-6070>

Received 28/01/2023

Revised 29/01/2023

Accepted 03/03/2023

บทคัดย่อ

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมี ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ และ (2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ประชากรที่วิจัย ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 3,291 คนซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 344 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และ t-test ผลการวิจัย พบว่า (1) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ทั้งภาพรวมและรายด้านพบว่า (ก) จำแนกตาม เพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านแตกต่างกันในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา (ข) จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ และ (ค) จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; การพัฒนาคุณภาพชีวิต

Abstract

The student support system is a systematic process of caring for students with clear steps methods and tools that meet quality standards and have verifiable evidence of work, In which the operation must have the class teacher/teacher advisor as the main person in the operation with the participation of all personnel involved both within and outside the educational institution. This research aims to (1) study the management level of the student support system at schools under the Office of Secondary Education Service Area Buriram. And (2) comparing the level of opinions of personnel on the management of student support systems classified by sex, work experience, and school size. The research population consisted of 3,291 school personnel under the Buriram Secondary Educational Service Area Office, and 344 were used as a sample. The statistics used in the research were frequency, percentage mean, standard deviation, F-test, and t-test. The research results showed that (1) the management of the student care and support system in schools under the Buriram Secondary Educational Service Area Office overall was at a high level. And (2) a comparative analysis of opinions towards the administration of student care and support systems in schools under the Buriram Secondary Educational Service Area Office, both overall and in each aspect, found that; (a) there is no difference overall by sex, but different aspects of prevention and problem-solving. (b) Classified by work experience, the overall difference was statistically significant at the .05 level, while the individual aspects differed in prevention problem-solving, and referral. And (c) classified by school size as a whole and each aspect was significantly different at the .05 level.

Keywords: Management; Student Support System; Quality of Life Improving

บทนำ

พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมคาดหวังผ่านกระบวนการศึกษานั้น (สุทัศน์ เอี่ยมแสง, 2558) นอกจากการดำเนินการด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ทำให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนเป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและร่างกายของทุกคน ปัญหาและวิกฤตการณ์ทางสังคม ดังนั้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้สมบูรณ์องค์รวม ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมตลอดจนมีทักษะในการดำรงชีวิต ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่

[202]

Citation:

ชาณุวัฒน์ นิโรรัมย์. (2566). การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 201-214
Niroram, C., (2023). Management of the Student Support System Schools under the Buriram Secondary Education Service Area Office. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 201-214; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2023.64>

ทุกโรงเรียนในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของนักเรียนและแก้ไขวิกฤตการณ์ทางสังคม ดังนั้น จึงควรปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน การดูแลนักเรียนเป็นการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะชีวิตและรอดพ้นทุกวิกฤต

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2564) โดยเฉพาะในปัจจุบันการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติความรู้ในการปฏิบัติไม่ชัดเจนแต่อาจจะได้ผลหรือไม่ได้ผลในทางปฏิบัติ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือการเรียนรู้ การศึกษาสมัยใหม่ไม่เพียงต้องได้รับความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องได้รับทักษะอีกด้วย ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในการร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและทักษะความเป็นผู้นำสำหรับวัฒนธรรมต่างวัฒนธรรม ความเข้าใจในกระบวนการต่าง ๆ ทักษะการสื่อสารข้อมูลและการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ทักษะวิชาชีพ และทักษะการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ กรอบที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ของนักเรียน ทั้งในด้านความรู้วิชาหลักและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมในหลายๆ ด้าน ทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานหลักสูตรและการประเมินการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แต่ปัญหาคือ เด็กบางส่วนขาดโอกาสในการได้รับการศึกษา ขาดโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนจบหลักสูตรต้องหยุดการเรียนรู้ นักศึกษาเหล่านี้จึงขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง ประเทศชาติ ขาดความเข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ (ปฏิภาณ อินทเนตร, 2558)

ในยุคที่โลกพัฒนาไปทุกๆ ด้าน การดูแลเยาวชนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ซึ่งวัยรุ่นแต่ละวัยมักมีปัญหาอยู่เสมอ แต่ในศตวรรษที่ 21 ความกังวลที่ใหญ่ที่สุดคือยาเสพติด การหลอกลวงทางโซเชียลมีเดีย เพราะเมื่อโซเชียลมีเดียเข้ามามีบทบาทสำคัญกับชีวิตมากขึ้น โอกาสที่จะเกิดปัญหาก็มากขึ้นตามไปด้วย ยิ่งคุณเปิดเผยตัวเองผ่านสื่อเหล่านี้มากเท่าไร ยิ่งเสี่ยงมาก ปัญหาใหญ่ตามมา ได้แก่ การแอบอ้าง การปลอมแปลง การขโมยข้อมูลส่วนตัว ซึ่งกระทบทั้งทรัพย์สินหรือความเป็นส่วนตัว เยาวชน คนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นอนาคตของชาติก็ต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นกัน จากสภาพที่เปลี่ยนไปนี้ทำให้นักถึงเด็กไทยในอดีตหรือค่านิยมของคนไทยในอดีตที่มีลักษณะ สุภาพ ถูกสอนให้อ่อนท้อ วิถีชีวิตที่เรียบง่าย ได้สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมตามบรรพบุรุษ แต่เยาวชน ในยุคปัจจุบันนิยมไปในทุกเรื่องทั้งการติดต่อสื่อสารหรือรวบรวมข้อมูล

กลายเป็น เยาวชนรุ่นหลัง เนื่องจากการเปิดรับอารยธรรมจากต่างชาติมากขึ้น การยึดถือประเพณีมีความสำคัญน้อยลง (วิลาสินี พนานครทรัพย์, 2561)

การดูแลนักเรียนที่โรงเรียนผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่ในส่วนนี้ให้มาก ในการบริหารจัดการโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นขั้นเป็นตอน วิธีการและเครื่องมือในการทำงานโดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองเป็นสำคัญ (บุญยวีร์ ชัยสวัสดิ์, 2555)การจัดการการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ดังนั้นบอร์ด ผู้เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่ายต้องมีความเข้าใจ และมีแนวคิดที่ตรงกัน ทุกฝ่ายต้องร่วมมือดำเนินการตามความเหมาะสมในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นขั้นเป็นตอน โครงสร้างขอบเขตการดำเนินงาน มีวิธีการ และเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (มธุรดา ดวงจันทร์, 2553)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์เพื่อนำผลการศึกษามาใช้วางแผน ปรับปรุง พัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาตามกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ซึ่งสามารถนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

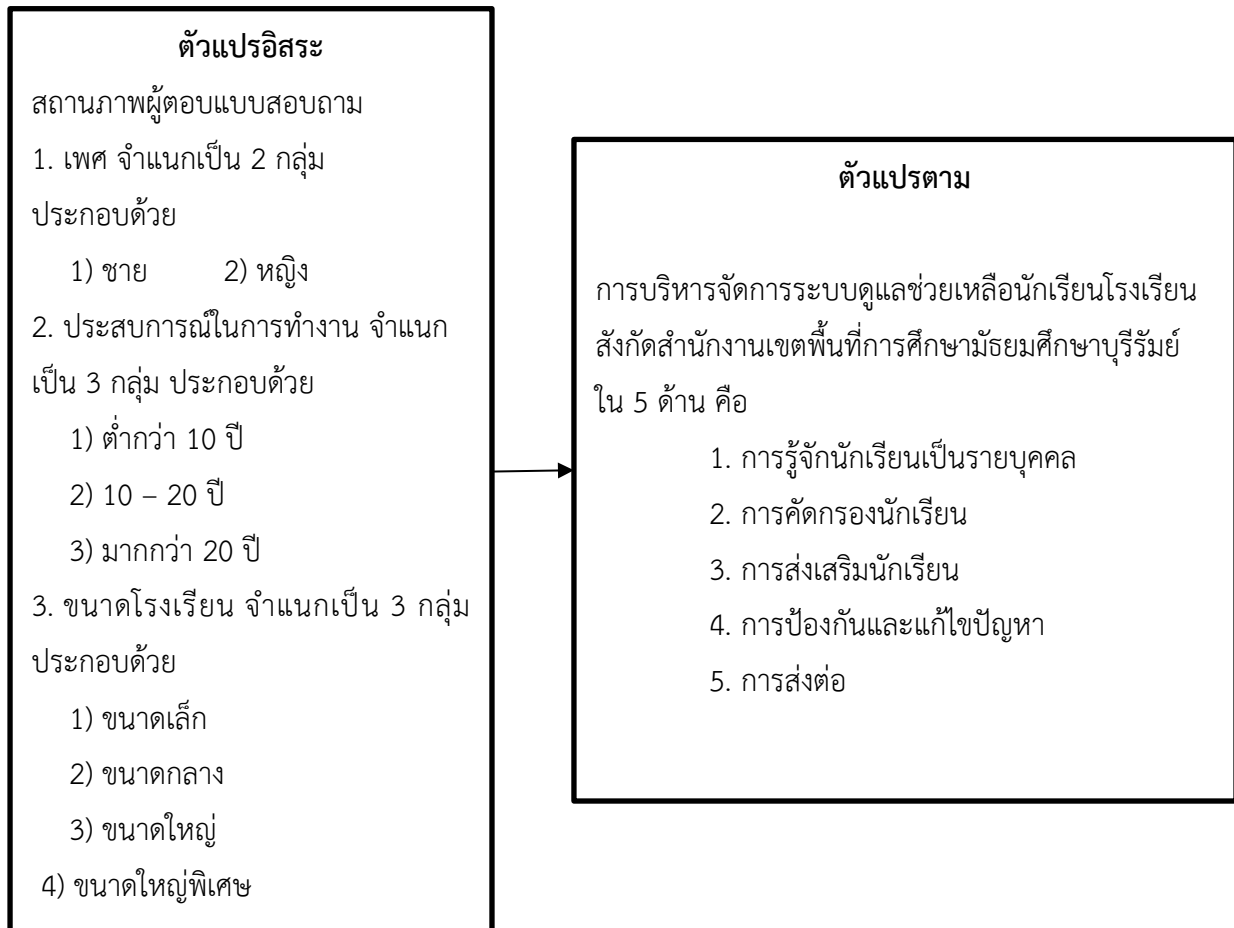
ตัวแปรอิสระ ได้แก่

เพศ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ชาย และ (2) หญิง

2.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ต่ำกว่า 10 ปี (2) 10 – 20 ปี และ (3) มากกว่า 20 ปี

2.1.3 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง (3) ขนาดใหญ่ และ (4) ขนาดใหญ่พิเศษ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 3,291 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์, 2565) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำนวน 344 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 ; บุญชม ศรี

.....
สะอาด, 2553) กำหนดกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยการเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรทั้งหมด แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล: ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ทั้งภาพรวม รายด้าน และรายข้อ จำแนกตามเพศ โดยใช้ t - test สถิติในการวิเคราะห์ ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ใช้ F-test เป็นสถิติในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

.....

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	165	47.97
หญิง	179	52.03
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	103	29.94
10 – 20 ปี	155	45.06
มากกว่า 20 ปี	86	25.00
3. ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	45	13.08
ขนาดกลาง	149	43.31
ขนาดใหญ่	79	22.97
ขนาดใหญ่พิเศษ	71	20.64
รวม	344	100.00

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 52.03 และเพศชาย จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 47.97 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 – 20 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 45.06 อายุ ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 29.94 มากกว่า 20 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 เมื่อสอบถามถึงขนาดโรงเรียน พบว่า สังกัดโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 43.31 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 22.97 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.64 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.08

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.11	0.48	มาก	1
การคัดกรองนักเรียน	4.07	0.44	มาก	2
การส่งเสริมนักเรียน	4.07	0.39	มาก	3
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.05	0.44	มาก	4
ด้านการส่งต่อ	4.03	0.44	มาก	5
โดยรวม	4.07	0.28	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.11$, S.D.= 0.48) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.44) การส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.39) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.44) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.44)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ทั้งภาพรวม รายด้าน และรายข้อ จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน	เพศชาย n=165		เพศหญิง n=179		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.03	0.46	4.07	0.42	-0.84	0.40
การคัดกรองนักเรียน	4.06	0.43	4.07	0.46	-0.161	0.87
การส่งเสริมนักเรียน	4.05	0.41	4.09	0.38	-0.96	0.34
การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.05	0.52	4.17	0.43	-2.33*	0.02

[208]

การบริหารจัดการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	n=165		n=179			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการส่งต่อ	4.04	0.45	4.03	0.43	0.20	0.84
โดยรวม	4.04	0.31	4.08	0.24	-1.34	0.18

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ของเพศหญิง ($\bar{x} = 4.08$) มีค่ามากกว่า เพศชาย ($\bar{x} = 4.04$) และการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านแตกต่างกันในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	0.37	2	0.187	0.97	0.38
	ภายในกลุ่ม	66.13	341	0.194		
	รวม	66.50	343			
การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.14	0.72	0.489
	ภายในกลุ่ม	66.82	341	0.20		
	รวม	67.10	343			
การส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.46	2	0.23	1.49	0.23
	ภายในกลุ่ม	52.20	341	0.15		
	รวม	52.66	343			
การป้องกันและแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3.81	2	1.91	8.72*	0.00
	ภายในกลุ่ม	74.48	341	0.22		
	รวม	78.29	343			
ด้านการส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	2.09	2	1.04	5.60*	0.00
	ภายในกลุ่ม	63.48	341	0.19		
	รวม	65.56	343			

[209]

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.00	2	0.50	6.76*	0.00
	ภายในกลุ่ม	25.11	341	0.07		
	รวม	26.11	343			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

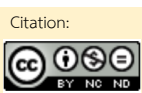
จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS.	F	Sig.
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	6.56	3	2.19	12.40*	0.00
	ภายในกลุ่ม	59.94	340	0.18		
	รวม	66.50	343			
การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	4.13	3	1.38	7.44*	0.00
	ภายในกลุ่ม	62.97	340	0.19		
	รวม	67.10	343			
การส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.46	3	1.819	13.11*	0.00
	ภายในกลุ่ม	47.20	340	0.139		
	รวม	52.66	343			
การป้องกันและแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	9.11	3	3.04	14.92*	0.00
	ภายในกลุ่ม	69.18	340	0.20		
	รวม	78.29	343			
ด้านการส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	4.54	3	1.51	8.43*	0.00
	ภายในกลุ่ม	61.02	340	0.18		
	รวม	65.56	343			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.54	3	1.84	30.52*	0.00
	ภายในกลุ่ม	20.57	340	0.06		
	รวม	26.11	343			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

[210]

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานที่เป็นขั้นตอน มีหลักในการปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2565) ทำการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนธัญบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ สอดคล้องกับ ปิยะพร บ่อมเกษตร (2564) ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนระดับมัศึกษามีความต้องการสูงสุด คือ การประเมินผล รองลงมาคือ การวางแผนและดำเนินการตามแผน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามกระบวนการของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ความต้องการสูงสุดคือการส่งต่อ รองลงมาคือ การคุ้มครอง การรับรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล และการพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน และการคัดกรองนักศึกษา ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามคุณภาพผู้เรียน พบว่า ความต้องการสูงสุด คือ ด้านจิตใจ รองลงมาคือ ด้านสติปัญญาและทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านร่างกาย ตามลำดับ

2. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม เพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านแตกต่างกันในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับ อัษฎา พงษ์พัฒน์ (2565) ศึกษาสภาพความต้องการ ความจำเป็น และแนวทางการพัฒนาระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนในวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ขนาดโรงเรียน และมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่าง. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการดำรงวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนมในภาพรวมและรายด้านที่ไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ส่วนรายด้านแตกต่างกัน ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ อาจเนื่องมาจากการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความเป็นรูปแบบที่ชัดเจน จึงทำให้การดำเนินงานของบุคคลที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความแตกต่างกัน ต่างกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2565) ศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนธัญบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัย ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนธัญบุรี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจาก ความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐาน ของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบต่างกับ อชฎา พงษ์พัฒน์ (2565) ศึกษาสภาพความต้องการ ความจำเป็น และแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ขนาดโรงเรียน และมีประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่าง. มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการดำรงวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนมในภาพรวมและรายด้านที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ และนำไปวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรนำมาตรการในการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มาเป็นแนวปฏิบัติงาน

1.2 ด้านการส่งต่อ ควรกำกับติดตามการส่งต่อ มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สามารถติดตามผลได้

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พิจารณาเลือกหัวข้อและวิธีการจัด กิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน โดยให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
- 2.2 ควรศึกษาการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2.3 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียนของ ผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปฎิภาณ อินทเนตร. (2558). “ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคันของโรงเรียนวังเหนือวิทยาที่สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21”. *บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 8 (18) , 34-47.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2565). “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโรงเรียนธัญบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4”. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 9 (3) , 221-239.
- ปิยะพร ป้อมเกษมทรัพย์. (2564). “การวิเคราะห์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของผู้เรียนมัธยมศึกษา”. *วารสารครุศาสตร์*, 49 (4), 124 - 134.
- บุญยวีร์ ชัยสวัสดิ์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มธุรดา ดวงจันทร์. (2553). *สภาพและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิลาสินี พนานครทรัพย์. (2561). “อัตลักษณ์เยาวชนไทยในยุคศตวรรษที่ 21”. *วารสารมหามกุฏวิชาการ*. 6 (2), 134 – 142.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2564). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน*. สระแก้ว : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุทัศน์ เอี่ยมแสง. (2558). *รายงานผลการดำเนินงาน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโรงเรียนบ้านแม่ทุ่งดอ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5.

-
- อัษฎา พงษ์พัฒน์. (2565). “สภาพความต้องการจำเป็น และแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุค
ชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม”.วารสารบัณฑิต
วิทยาลัย พิษณุพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 17 (1), 169 – 178.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.